

Syyrin Sanomat

Nro 1 1998

Toimittaja Marja-Riitta Perttula

Taitto Heini Saarinen

AURINKOINEN SUKUKOKOUS SYYRILLÄ 10.8.1997

Kuutisenkymmentä Fredrica ja Matti Syyrin sukuseuran jäsentä kokoontui elopoutaisena sunnuntaina Lietoon Kurkelan kylän Syyrin taloon sukukokousta pitämään. Kerta oli jo toinen, sillä Saara ja Pertti Pakula olivat isäntinä jo vuonna 1978.

Ulla Jaakkolan suunnittelema isännänviiri vedettiin salkoon ensimmäistä kertaa. Sukuaiheinen näyttely oli hyvin kiinnostava, samoin graafikko Heini Saarisen valokuvat ja kirjankuvitustyöt. Pihtakuusi istutettiin muistoksi pihatantereelle. Saara Pakulan ja Paula Muurisen laatima tutkimus Syyrin tilan ja väen vaiheista on lyhennettynä tässä lehdessä.

HYVÄ SUVUN JÄSEN

Pidät kädessäsi ensimmäistä sukuseuramme tiedotuslehteä. Lehti on pitkään ollut seuran hallituksen suunnitelmassa, mutta toteuttamisen on mahdollistanut vasta se, että Eva Ihamuotila lahjoittaa teoksensa SILLOIN ENNEN myyntitulot lehden julkaisemiseen.

Lehden tarkoitus on ensi kädessä tiedottaa sukuseuran tapahtumista ja jonkin verran myös Matilda Ihamuotilan muistosäätiön toiminnasta. Mahdollisuuksien mukaan lehtemme kertoo myös suvun jäsenten vaiheista ja ottaa siis mielellään vastaan teidän tekstejänne. Syntyneiden ja pois nukkuneiden suvun jäsenten palsta riippuu aivan teidän aktiivisuudestanne.

Lehden nimi SYVRIN SANOMAT on Matti Äärilän käsialaa. SYVRIN SANOMIEN on tarkoitus ilmestyä kerran vuodessa. Edellytyksenä kuitenkin on, että mahdollisimman moni hankkii SILLOIN ENNEN -teoksen sekä itselleen että lahjaksi. Kirjaa voi ostaa Marja-Riitta Perttulta 120 markan hintaan, johon kuitenkin lisätään postituskulut.

FREDRICA JA MATTI SYVRIN SUKUSEURA kiittää Eva Ihamuotilaa tästä lämpimästä kädenojennuksesta arvulle, jonka jäsenet voivat näin tuntea yhä kiinteämmiin kuuluvansa yhteiseen, pitkään jatkumoon, mikä varmasti antaa elämänvoimaa meille jokaiselle.

Marja-Riitta Perttula
Syyrin Sanomien toimittaja

Paula Muurinen SYVRIN TILAN VAIHEITA

1. TILAN SIJAINTI

Syyrin tila sijaitsee Liedon pitäjän Kurkelan kylässä noin kilometrin verran vanhalta Tampereentielle Liedon keskustaan johtavan tien varrella, Aurajoen välittömässä läheisyydessä siten, että osa tilan peltoja rajoittuu jokeen. Tilakeskus on parinsadan metrin päässä kirkolle johtavasta tiestä tilan peltöjen ympäröimänä. Itse kirkolle on matkaa kolme kilometriä. Metsälohkot sijaitsevat kauempana kolmessa lohossa 5 - 10 kilometrin etäisyydellä Pähkämäessä ja Paattisten rajan tuntumassa.

Nimi Syyri on sekä talonnimenä että sukunimenä hyvin harvinainen. Sen kantana arvellaan olevan ruotsalainen ristimänimi Sigurd, joka on suomalaisalueilla vääntynyt muotoon Siuri ja siitä edelleen Syyri Suomen kielessä näet on usein ensimmäisen tavun iu muuttunut yy:ksi, jos sanan toisessa tavussa on ollut i. Sigurd-nimen vanha alkumerkitys on muuten ollut "voiton vartija". (Nimitiedot ovat prof. Lauri Postin sukukokouksessa Aurran Koskipirtissä 17.6.1978 pitämästä esitelmästä, joka lähinnä koski Ihamuotila-nimen syntyä.)

2. TILAN VARHAISIMMAT VAIHEET 1550 - 1680

Kurkelan kylä on varmaankin ollut olemassa jo varhaisella keskiajalla, mutta aikaisin maininta asiakirjoissa siitä on vuodelta 1457. 1500-luvun puolivälissä kylän muodostivat Kaupin, Knaapin, Mattilan ja Passin tilat. Passi, nykyisin Pasi, oli silloin 23 pannin kylvömäärällään Liedon suurin talonpoikaistila. 1550-luvulla Knaapin tila jaettiin kahtia, ja näin syntyi Nopon tila. Samaan aikaan sai myös Syyri alkunsa, kun Mattilan kantatila-kin halottiin kahdeksi eri tilaksi Reko Matinpojan ja Reko Heikinpojan kesken.

Suurin piirtein tällaisena kylä säilyi 1900-luvulle asti. Mutta tilojen omistussuhteissa tapahtui kyläkin monia muutoksia. 1500-luvun loppupuolen ja 1600-luvun alkupuolen pitkällisten sotien raskaat väenotot ja samaan aikaan sattuneet katovuodet köyhdyttivät mm. 1600-luvun alussa Syyriä isännöinyttä Söyrinki Rekonpoikaa, niin että syntyi verorästejä, joiden vuoksi Syyri menetti perintötila-asemansa ja joutui kruunulle ja Söyringistä tuli vuokraviljelijä. Ja pahempaa seurasi: 1640-luvulla talo autioitui kokonaan. Autioituminen ei ehkä ollut sananmukaista; tilalla saatiin asua, jopa maksaa joitakin verojakin, mutta voutintileihin talo merkittiin autioksi.

V.1680 -olujen parannuttua - Heikki Antinpoika otti tilan jälleen viljelykseen yhdessä Mattilan kantatilan kanssa. Siitä lähtien Syyri on ollut Heikin jälkeläisten hallussa jo yli 300 vuotta. Sukutalokunnakirjan ja sukuviirin tila sai v. 1978.

3. TILA NYKYISEN SUVUN HALLUSSA

3.1. Vuodet 1680 - 1845

Vuodesta 1680 lähtien Syyrin tilaa on isännöinyt ja emännöinyt kaiken kaikkiaan kahdeksan sukupolven ennen tilan nykyisiä haltijoita. Kolme kertaa tytär on perinyt tilan, kuten esim. silloin kun Liisa Matintytär meni avioon naapuritilan Mattilan pojan kanssa (Syyrin emäntänä v.1782 - 1816). Todennäköinen syy tilan periytymiseen tyttärelle on varmaankin se, kun isovelji Jaakko lähti opintielle. Hän valmistui papiksi v. 1788, otti sukunimekseen Syrenius ja toimi pappina Vehmaalla, Hinnerjoella ja Alastarolla, jossa kuoli v. 1824. Jaakko Syrenius on kääntänyt suomeksi Möllerin valistushenkisen katekismuksen nimellä "Autuuden oppi".

Syyriä ja sen kantatilaa Mattilaa on varsin pitkään viljelty yhdessä: suvun ensimmäinen Syyrin isäntä Heikki Antinpoika isännöi myös Mattilaa ja samoin hänen poikansa. Vasta v. 1755 talot joutuivat eri isäntien haltuun, mutta palautuivat yhdysviljelyyn jo äsken mainitun Liisa Matintytären ja hänen miehensä Simo Matinpoika Mattilan tultua tilojen haltijoiksi. He myös ostivat tilat perintötiloiksi, ensin Syyrin ja sitten Mattilan v. 1804, kun kruununtilojen perinnöksi ostamista helpotettiin ja tilojen kruunulle joutuminen veroasteista lopetettiin. Vuoden 1816 jälkeen tilat joutuivat lopullisesti eri omistajien käsiin.

3.2. Vuodet 1845 - 1974

V. 1845 Syyrin isännäksi tuli Matti Matinpoika Pokkolan Pakulasta avioitumalla talon tyttären Fredriikka (Fredrica) Jaakontytären kanssa (omistivat tilan 1845 - 1889 ja ovat Syyrin sukuseuran kantavanhemmat). Matti Syyri osallistui tilanhoidon lisäksi yh-

teiskunnallisiin tehtäviin; hän kuului mm. v.1869 paloapuyhdistyksen johtokuntaan.

Isäni (Anton Pakula) asui ajoittain Syyrillä isovanhempiensa luona kansakoulua käydessään, koska kotoa Pakulasta jokapäiväinen koulumatka oli kovin pitkä, ja hänen kertomansa mukaan isoisi, Syyrin taata (1820 - 1905), joksi häntä kutsuttiin, ymmärsi lapsia ja vietti paljon aikaansa heidän kanssaan ja syvällisen elämänviisautensa avulla avarsi heidän maailmankuvaansa.

Fredriikka (Fredrica) Jaakontytärestä (1820 - 1894) tiedetään, että hän oli erinomainen käsityöihminen, kuten myös hänen miniänsä Matilda Antintytär (1858 - 1843), seuraava Syyrin emäntä, ja tämän tyttäret. Heidän taidostaan ovat todisteena monien sukulaisten hallussa olevat ja Syyrin vintillä löydetty, hienosta itsekudotusta pellavankaasta valmistetut lakanat, tyyny- ja pöytäliinat sekä seinätaulut, jotka on koristeltu erittäin suuritöisillä reikä- ja revinnäisompeluilta.

Matilda-emäntä oli kotoisin Nousiaisten Ojalta, ja Syyrillä säilyneiden asiakirjojen perusteella tiedetään, millaiset myötäjaiset hän kotoaan sai: "2:si Lehmä 5:si Lammasta 1.en Markan maksavan piironkin 1.en Wuodeen 1.en siivupöydän 6.si Tuolia 1.et Kankaspuut sekä 360 Markkaa Hääkustannusta, ja maku- ja liinavaatteita samoin kuin toisetkin tyttäremme ovat saaneet."

Matti August Matinpoika Syyri (1857 - 1922) avioitui Matilda Antintytären kanssa v.1887, Nousiaisten Ojan talosta ja pari vuotta myöhemmin he ostivat tilan. Hänen vanhin veljensä Juho Otto, Pakulan sukuhaaran kantaisä, oli jo v.1871 muuttanut isännäksi isänsä kotitaloon Pokkolan Pakulaan.

Koska tuolloin ei ollut vielä olemassa minkäänlaista yhteiskunnan antamaa sosiaaliturvaa, talon usein omistajien oli maksettava vanhalle isännälle ja emännälle eläkettä eli syytinkiä, jonka määrä ja laatu oli yksityiskohtaisesti mainittu kauppakirjassa. Niinpä Syyrin taata vaimoineen sai vuosittain mm. neljä tynnyriä rukiita, yhden ohria ja kaksi kaurjoja, kaksi leiviskää läskiä sekä tarvittavan ruoan ja tilat yhdelle lehmälle vasikoinneen ja lampaalle karitsoineen. Niin ikään

eläkkeeseen kuului "kolme nelikkoa perunankylvöä, kahden kaban pellavan siemenen ja vähän juurikun ja naurin kylvöä, kaikki niissä reeratuissa ja lannoitetuissa maissa, joissa talo itsekin sellaisia kasveja kasvatkaa".

Vuodesta 1922 Matilda hoiti tilaa yhdessä kuuden lapsensa kanssa - kaikkiaan hänellä oli lapsia yhdeksän - kuolemaansa saakka (v.1943). Sen jälkeen sisarukset Sandra, Rudolf, Yrjö, Lauri ja Alli viljelivät tilaa yhdessä, kunnes v.1960 Yrjö ja hänen puolisonsa Senja Syyri ostivat muiden osuudet paitsi Rudolfin, joka oli myynyt osuutensa naapurille, ja kaksoisveljensä Laurin osuuden. Lauri asui tilalla kuolemaansa v.1982 asti.

Yrjö Syyri oli puhelias ja hyvä seuraiminen, mutta samalla myös toimelias ja ennakkoluuloton töissänsä. Mm. hänellä oli 20-luvun lopulla ja 30-luvulla pieni kuorma-auto, jolla hän omien ajojen lisäksi hankki tuloja kuljettamalla naapuritilojen maitoa Turkuun ja kyyditsi siinä sivussa myös kyläläisiä kaupunkimatkoille. Puoliso Senja (s. Weman) oli ennen emännäksi tuloaan kioskipitäjä ja taitava juhlapitojen järjestäjä, jonka palveluja Turun scudun "herrasväki" käytti innokkaasti hyväkseen.

Sekä Senja että Yrjö Syyri kuolivat samana vuonna 1969, ja koska heillä ei ollut lapsia, tila jäi Yrjö Syyrin perillisille. Nämä myivät tilan v.1974 veljelleni Pertti Pakulalle, joka oli vuokrannut taloa jo muutaman vuoden ajan. Näin jälleen kerran Syyri sai isännän Pokkolasta, tosin nyt Kylä-Uotilan tilalta, jonka isäni Antto Pakula oli ostanut, kun vanhempi veli jäi isännöimään Pakulan tilaa. Siis ensiksi Matti Matinpoika Pakula tuli v.1845 vävyksi Syyrille ja v.1871 tämän poika Juho Otto tuli takaisin Syyrin isännäksi. Saarasta tuli Syyrin emäntä v.1977 mentyään naimisiin Pertti Pakulan kanssa.

4. TILAN "KOHTALONHETKET"

On ollut kuitenkin hyvin vähästä kiinni, että Syyri ylimalkaan on säilynyt sukutilana. Aivan samalla tavalla kuin muinoin 1500-luvun lopulla ja 1600-luvun alkupuolella monet talonpoikaistilat olivat suurissa vaikeuksissa verojensa ja muiden maksujensa takia, niin

näin oli laita 1900-luvullakin suuren pulakauden aikana 30-luvun taitteessa.

Maataloustuotteiden menekki ja hinnat romahtivat, joten velkaiset tilat joutuivat varakkoon. Syyrillä ei itsellään olisi ollut vaikeuksia vähäisen velkamääränsä vuoksi, mutta Matilda Syyri oli ollut konkurssin tehneen takajana ja niin pankki vaati häneltä velkasummaa ja hänet velvoitettiin se maksamaan. Syyrin emännällä ei kuitenkaan ollut varoja, ja niin hänen osuutensa, puolet tilasta, myytiin pakohuutokaupalla Liedon Säästöpankille 90,000 markalla. Valtio käytti kuitenkin etuosto-oikeuttaan ja lunasti Syyrin puolikkaan itselleen. V.1935 valtio myi alueen Matilda Syyrin lapsille siten, että laina oli maksettava takaisin vuosittain tietyn korkoprosentin mukaan verojenmaksun yhteydessä 41 vuoden aikana. Näin tila palautui kokonaisuudessaan suvulle.

Noin neljäkymmentä vuotta myöhemmin tila oli jälleen joutumassa pois suvulta, mutta nyt aivan toisenlaisesta syystä. Vaimonsa Senjan kuoleman jälkeen Yrjö Syyrin kunto heikkeni nopeasti, varsinkin henkisesti. Hänen tilaansa hyväksi käyttäen muuan satunnainen tuttavuus sai Yrjö Syyrin testamenttaamaan kaiken omaisuutensa asianomaisen vaimolle muka kiitokseksi Yrjö Syyrin hoitamisesta. Oikeus kuitenkin mititti testamentin, ja näin omaisuus meni Yrjö Syyrin sisaruksille ja heidän lapsilleen, jotka sitten myivät tilan Pertti Pakulalle.

5. SYYRIN RAKENNUKSET

5.1. Talon sijainti

Kurkelan kylän taloista vain Kauppi ja Knaapi ovat sijainneet alkuperäisellä paikallaan Aurajoen rannalla. Syyri on aikaisemmin sijainnut kylätien toisella puolella, nykyiseen Mattilan taloon johtavan tien varrella, Pasin ja Nopon välissä. Nykyinen talonpaikka ympäröivine alueineen oli vielä vuoden 1780 isojaon kartan mukaan pelkkää niittyä, mutta jo Kuninkaankartastossa v.1791 talo sijaitsi nykyisellä paikallaan nähtävästikin isonjaon järjestelyjen tuloksena.

5.2. Ulkorakennukset

Vanhimmat tiedot Syyrin rakennuksista ovat 1700-luvun loppuvuosikymmeniltä. Silloiset tilan asukkaat ovat ottaneet tavaksi merkitä rakentamisvuosiluvun rakennuksiin. Näistä ulkorakennuksista on tähän asti säilynyt luhtirakennus vuodelta 1776 ja aitta vuodelta 1779. Luhti on tosin siirretty vanhalta asuinpaikalta, mutta aitta on rakennettu talon uudelle tontille. Alun perin aittoja oli kaksi, mutta toinen romahti 1960-luvulla.

Syyrin piharakennukset ovat varmaankin muodostaneet umpipiikan, kuten yleisesti jo turvallisuudenkin vuoksi oli tapana rakentaa viime vuosisadoilla. Keskelle piha-alueita rakennettiin aittoja, luhteja, kammioita ja talleja, joiden avulla karjapiha erotettiin asuinrakennuksen pihasta. Syyrin luhti on sillä tavoin sijoitettu. Todennäköisesti myös Syyrin taatan syytinkiehdossa mainittu pieni navetta on aikaisemmin ollut tilan tallina ja sijainnut samassa rivissä luhtirakennuksen kanssa. Asuinpihan sisääntuloportin vieressä on sijainnut kammiorakennus, jonka alla on ollut kellari ja jossa Yrjö Syyrillä oli autotalli. Tämä kammiorakennus on nyttemmin purettu. Muut säilyneet ulkorakennukset ovat huomattavasti nuorempia ja sijaitsevat karjapihassa: navetta vuodelta 1910 (nykyisin puurastona ja pannuhuoneena), talli vuodelta 1920 (nyt auto- ja kalustovajana) ja v. 1941 viljan säilytystilaksi rakennettu makasiini, johon on myöhemmin sijoitettu kylmäilmakuivuri.

Pihapiirin ulkopuolella ovat palovaarallisuutensa vuoksi sijainneet riihi ja savusauna. Sauna on edelleenkin säilynyt sisääntulotien varrella, mutta riihi on nyt purettu. Tilan tuulimylly on purettu 1922, mutta sen kivi on säilynyt pihapöytäinä.

5.3. Asuinrakennus

Osa tilan asuinrakennusta on peräisin 1700-luvun lopulta. Muuritiilessä on vuosiluku 1792. Vanhaan osaan kuuluivat tupu, kaksi tupakamaria, leivintupa, maalattainen viinapränni ja eteistila, jonka takaosaa oli tehty maituhuone. Ulos pihalle mentiin susioven läpi. Päärakennuksen toinen osa on vuodelta 1911. Aikaisemmin tässä osassa rakennusta

oli sijainnut Syyrin taatan eläkeläistilat: tupu, kamari ja eteinen. Taatan kuoleman jälkeen huonokuntoinen asunto purettiin ja tilalle rakennettiin vanhan tuvan viereiselle seinustalle eteinen kuisteineen ja perälle porstokamari, sitten sali ja kaksi peräkamaria. Koko rakennus muodosti vinkkelin siten, että leivintuvasta lähtien vanha osa oli kohtisuorassa tupakamaripäätä vastaan.

Tällaisena asuinrakennus säilyi aina vuosina 1976 - 77 suoritetuun peruskorjaukseen asti. Silloin taloon asennettiin keskuslämmitys, leivintuvan paikalle tehtiin sauna pesu- ja takkahuoneineen ja eteinen sekä niiden jatkeeksi viinaprännin paikalle Lauri Syyrin asunto. Remontti on tehty mahdollisimman paljon vanhaa säilyttämällä. Mm. tuvan käsin veistetty lautalaki alapuolisine niskahirsineen on säilytetty ennallaan. Susiovet tosin jouduttiin korvaamaan nykyaikaisemmilla, mutta ne ovat tilalla tallessa muistuttamassa tulevia syyriläisiä menneiden polvien elämästä.

Kun tehtiin tarpeellisia purkutöitä, todettiin mm. että tuvan lattian alla sijainnut rossipermanto oli tehty kirveellä katkotuista, kuusi metriä pitkistä halkaistuista tukeista. Rossipermannon päällä oli viiden sentin savi-kerros, sen päällä tuohikerros, sitten sammalta, turvetta ja multaa ja vasta niiden päällä maavarainen, leveistä laudoista tehty lattia. Savupiippu oli rakennettu pelkän hirsikihikon päälle.

1990-luvun alussa tehtiin asuinrakennukseen viimeinen suurempi remontti rakentamalla ullakon tuvanpuoleiseen osaan kolme huonetta perheen nuorisoa varten.

6. NYKYPÄIVÄN SYYRI

Kun Pertti Pakula osti Syyrin v. 1974, hänellä oli melkoinen urakka saada talo ajanmukaiseen kuntoon. Kiireellisimpiä töitä olivat peltojen salaajitus ja asuinrakennuksen peruskorjauksen lisäksi talousrakennusten kunnostaminen siten, että ne paremmin sopivat viljanviljelytilan tarpeisiin ja siten, että vanha pihamiljöö olisi säilynyt mahdollisimman entisenkaltaisena. Tilalle keskityt-

tiinkin pelkästään viljakasvien viljelemiseen. Tärkein oli ja on edelleen vehnä, sitten ohra, kaura ja rypsi.

Syyrin kokonaispinta-ala on 49 ha ja siitä peltoa 24 ha. Sen lisäksi on omaa peltoa 20 hehtaaria Väljässä ja lisäksi 40 hehtaaria vuokramaita. Tila yksinään olisikin liian pieni viljatilaksi. Ja tällöin on myös käyttöä tilalla oleville kolmelle traktorille työkoncineen, leikkuupuimurille ja Väljän tilusten lähelle rakennetulle kuivurille.

Saara Pakula on myös omalta osaltaan muuttanut perinteitä emännän roolissa. Hän on ollut ensimmäinen Syyrin "osapäivämääntä". Epäsäännöllinen työ sairaalassa vaihtui perhepäivähoitajuuteen, ja näin hän voi kätevästi yhdistää emännän tehtävät ja ansiotyön.

Vaikka nykyinen isäntäväki onkin osaltaan murtanut perinteistä talonpoikaista elämäntapaa siirtymällä karjattomaan ja koneistettuun maatalouteen ja osa-aikaemännyyteen, on tässä talossa muuten haluttu pitää kiinteää yhteyttä menneeseen elämänmuotoon ja siksi on pyritty mahdollisuuksien mukaan säilyttämään kaikki vanha, esim. talosta ja sen asukkaista kertovat esineet. Luhti ja aitta on kunnostettu talomuseoksi ja vanha esineistö on koottu niihin siten, että aitassa ovat esillä isommat ruoanvalmistukseen, maa- ja käsintöihin sekä karjanhoitoon liittyvät, lähinnä puuesineet, ja luhdissa kahdessa kerroksessa jokapäiväiseen asumiseen ja elämiseen kuuluvat tarvikkeet: astiat, kodin tekstiilit, vaatteet jne.

Talon pellavaloukkujen ym. Pellavanmuokkaukseen liittyvien laitteiden runsaus osoittaa, että kaikki se mittava määrä pellavalankaa, jonka talon naiset ovat käsintöihinsä käyttäneet, on oman maan pellavista tuotettua, vaikka kylvöluetteloissa ei pellavaa mainitakaan. Siitä valmiista pellavalankapaljoudesta, joka taloon on jäänyt, on mm. kudottu verhot salin neljään ikkunaan.

Tilanoston yhteydessä jäi taloon myös runsaasti vanhaa irtainta, mm. huonekaluja, jotka eivät kokonsa tai kuntosu puolesta sopineet tilan perineille, joten esim. lähes koko sali on kalustettu Syyrin vanhoilla huonekaluilla: sohvalla (jossa viisi eri päällystekangasta!), sohvakalustolla, isolla liinavaatekaa-

pilla ym. Tuvan iso kaappi ja istuimena käytetty "sivustavedettävä" sänky ovat vanhaa perua, samoin kuin takkahuoneen ja salikamarien sängyt ja pöydät. Syyrin tyttären ompeleamat, vintiltä löydetyt ja kehystetyt seinätaulut mietelauseineen koristavat nyt tuvan seinää.

Toiveena on, että joku kolmesta pojasta (19-vuotiaat kaksoset ja 16-vuotias) jää viljelemään Syyriä kaikista EU-uhista huolimatta ja jatkaa myös perinteiden vaalimista niin, että jonakin päivänä Saara-emäntä voi antaa minialleen ne samat kaulakäädyt, jotka Matti August Matinpoika v.1887 antoi häällähjäksi Matilda-vaimolleen ja jotka nyt ovat vuorostaan nykyisen emännän käytössä.

7. LOPPUSANAT

Edellä esitetystä käy ilmi, että Syyrin tila on perustettu jo 1550-luvulla ja että se on ollut melko pitkiä aikoja yhdysviljelyksessä kantatilansa Mattilan kanssa ja ollut varsin tavanomaisesti viljelty ja hoidettu keskikokoinen tila. Se, että tila on yli kolmesataa vuotta ollut saman suvun hallussa, on mahdollistanut tietyn elämisen tavan jatkumisen ja tilan kokonaisuena säilymisen toisin, kuin jos se olisi ollut kauppatilana. Tällä vuosisadalla tilaa viljelleet varovaiset, säästävät ja hieman vanhoilliset isännät ovat olleet oikeastaan tilalle onneksi: vanhoja rakennuksia ei ole turhaan purettu, ja taloon on jäänyt paljon ja monenlaista vanhaa tavaraa, johon tutustuminen auttaa ymmärtämään, miten vanhassa talonpoikaiskulttuurissa elettiin.

SUKUSÄÄTIÖN PALSTA

Rakkaat Syyrin sukuun kuuluvat ja samalla Matilda Ihamuotilan muistossäätiön toiminnan piiriin kuuluvat sukulaiseni. Olemme hyvin monet kiitollisia siitä, että Rikhard Ihamuotila toimi melko harvinaisella tavalla perustamalla sukusäätiön tukemaan sukunsa nuorten opiskelua ja auttamaan sairaita. Säätiö on toiminut täysin Rikhardin elämänsä aikana hankkiman omaisuuden turvin. Rikhardhan opiskeli Hällessä Saksassa insinööriksi ja teki elämäntyönsä Helsingin sähkölaitoksen insinöörinä. Hän eli hyvin säästeliäästi ja sijoitti rahansa taitavasti. Näin hän saattoi myöhemmin ostaa Vaarniemen tilan Turusta. Kun tila sitten myytiin, saatiin varat, jotka nyt ovat sukusäätiön hallussa. Rikhardilla ei ollut elämässään perhetä, mutta hän rakasti sukuaan suuresti. Huolehtikaamme siitä, että me hänen rakkaansa pidämme kunniaa hänen perintönsä ja hoidamme sitä huolella niin, että vielä monet sukupolvet voisivat hyötyä kerran tehdystä uurastuksesta ja viisaista sijoituksista.

Myös sukuseura on pitkälti syntynyt sukusäätiön olemassaolon kautta. Ensimmäinen sukukokous Airstolla pidettiin säätiön kutsusta ja muutama vielä sen jälkeen. Nyt seura on omillaan, mutta sillä tulee olla elimellinen yhteys säätiön työskentelyyn jatkossakin.

Tulin säätiön hallitukseen 1970-luvun lopulla. Tällöin ankaran säätiöverotuksen vuoksi säätiö joutui myymään omaisuuttaan noin joka toinen vuosi voidakseen maksaa veronsa ja voidakseen toteuttaa varsinaista tehtäväänsä: jakaa avustuksia. Pelättiin, että muutamassa vuodessa kaikki omaisuus tulisi siirtymään verojen kautta valtiolle, jolloin sukusäätiö tulisi menettämään tarkoituksensa. Tämän vuoksi päätettiin siihen, että haluttiin ennen kaikkea varmistaa se, että Suomeen jää joka tapauksessa Matilda Ihamuotilan nimeä kantava toimiva ja alkuperäistä tehtävää mahdollisimman pitkälti toteuttava säätiö. Siten päätettiin ratkaisuun, jossa puolet omaisuudesta luovutettiin oikeusministeriön hyväksynnällä Kulttuurirahastolle, joka ei maksa veroja. Sa-

malla kuitenkin menetettiin Kulttuurirahastoon syntyneen rahaston osalta suvun yksinoikeus avustuksiin. Sairausavustuksien osuus, 30 % tuotosta, menee Pelastusarmeijan kautta myös kaikkien apua tarvitsevien tukemiseen.

Kun sukusäätiö oli jaettu kahteen osaan, laski suvun haltuun jääneen omaisuuden verotus marginaaliveron laskun vuoksi niin paljon, ettei omaisuutta enää tarvinnut myydä. Myöhemmin myös omaisuusvero on merkittävästi laskettu, joten tällä hetkellä säätiön tulevaisuus näyttää valoisalta. Voimme jakaa runsaat 100 000 markkaa avustuksia vuosittain. Säätiön taseen loppusumma on 3,1 miljoonaa markkaa. Noin puolet omaisuuden arvosta on osakkeita ja puolet asunto-osakkeita, joita on viisi kappaletta. Kulttuurirahasto jakaa stipendejä Matilda Ihamuotilan rahastosta joka toinen vuosi, seuraavan kerran talvella 2000. Jaettu summa on ollut noin 200 000 markkaa. Marja Riitta Perttula ja minä olemme rahaston hoitokunnan jäseniä. Jos haet Kulttuurirahaston stipendiiä, ilmoita siitä jommallekummalle meistä. Voimme ehkä vaikuttaa jakopäätökseen, mutta se edellyttää, että hakemus on niin hyvä, että se ensin läpäisee salaisena pidettyjen arvioijien (eri tieteiden professorit tai vastaavat) seulan.

Sukusäätiön hallitus on kokoontunut vuosittain kaksi kertaa: syksyllä jakamaan stipendit ja keväällä tekemään tilinpäätöksen ja toimintasuunnitelman. Kevään kokouksen yhteydessä on pidetty myös valtuuskunnan vuosittainen kokous. Valtuuskunta on säätiön päättävä elin, joka valitsee hallituksen ja hyväksyy sen toiminnan vuosittain.

Viime vuosina ongelmaksi on kasvanut säädekirjan ehtojen noudattaminen eri sukuhaaroille tarkoitettujen avustussummien jaossa. Säädekirjan mukaan Matilda Ihamuotilan jälkeläisten osuus kunakin vuonna jaettavista avustuksista tulisi olla 65% ja Matilda Ihamuotilan sisarusten jälkeläisten osuus 35%. Matilda Ihamuotilan jälkeläisten lukumäärä ja hakijoiden määrä on kuitenkin ollut pienempi. Sukuhaarojen välillä on ollut vaikea noudattaa

samoja jakoperusteita. Voitanee sanoa, että Matilda Ihamuotilan jälkeläisille on ollut pakko jakaa opiskelustipendejä vähemmällä tarkharkinnalla kuin sisarusten jälkeläisille. Hallituksen saattaakin olla pakko harkita sitä, että Matilda Ihamuotilan jälkeläisten osalta jaettavissa olevia varoja pantaisiin säästöön pahojen päivien varalta. Säädekirjan mukaan vuosittaisesta tuloksesta saadaan jakaa enintään 3/4 ja 1/4 on lisättävä pääomaan.

Toivon, että osaltasi pyrit vaikuttamaan säätiön toimintaan ottamalla yhteyttä hallituksen tai valtuuskunnan jäseniin. Voit myös lähettää postia, niin käsittelemme ehdotuksesi hallituksessa.

Matti Ihamuotila
Hallituksen puheenjohtaja
Puh. 09 - 8 635 971
Internet Matti.Ihamuotila@CSC.fi

Ohessa ovat hallituksen ja valtuuskunnan kokoonpanot sekä hallituksen sihteerin yhteystiedot.

MATILDA IHAMUOTILAN MUISTOSÄÄTIÖN HALLITUS

Puheenjohtaja
Matti Ihamuotila
Soopakantie 10
02820 ESPOO
Puh. 09 - 8 635 971

Sihteeri
Christina Muurinen
Luolapolku 4
21570 SAUVO
Puh. 02 - 4 730 508

Marja-Riitta Perttula
Pokkolantie 28
21420 LIETO
Puh. 02 - 4 879 415

Varapuheenjohtaja
Mikko Ihamuotila
Luostarinkatu 14 B
20700 TURKU
Puh.02 - 2 319 110

Jäsenet
Heini-Maria Järvinen
Jaakontie 5
20540 TURKU
Puh. 02 - 2 376 286

Timo Syrjänen
Jääkärintie 6 A 21
00150 HELSINKI
Puh. 09 - 625 113

VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja
Jaakko Ihamuotila
Armas Lindgrenin tie 16 G
00570 HELSINKI

Ecva Ilmonen
Koivikkotie 25
00630 HELSINKI

Lauri Lehtovuori
Sinerbryhoffinkatu 17
00120 HELSINKI

Varapuheenjohtaja
Erkki Kuivajärvi
Elonkorjaajantie 7
33470 YLÖJÄRVI

Olli Ihamuotila
Hämeenkatu 8 C 55
20500 TURKU

Pertti Pakula
Kurkelantie
21420 LIETO

Jukka Kahila
Terveystie 31 A 2
15870 HOLLOLA

Jussi Äärilä
Laujasalonkaari 14 C
00840 HELSINKI

FREDRICA JA MATTI SYRIN SUKUSEURAN HALLITUS

Puheenjohtaja
Jukka Kahila
Terveystie 31 A 2
15870 HOLLOLA
Puh. 03 - 7 804 059

Jäsenet
Leena Helttula
Hiitolantie 1 A 2
21290 RUSKO
Puh. 02 - 4 321 141

Jaukkola Ulla
Limingantie 50 A 4
00560 HELSINKI
Puh. 09 - 799 915

Varapuheenjohtaja
Matti Äärilä
Maunulantie 53
20900 TURKU
Puh. 02 - 2 580 283

Ihamuotila Mikko
Luostarinkatu 14 B
20700 TURKU
Puh. 02 - 2 319 110

Rantikainen Kyllikki
Pakaistentie 37
21290 RUSKO
Puh. 02 - 4 322 465

Isotalo Outi
Valtakatu 3 A 8
26100 RAUMA
Puh. 02 - 4 871 301

Sihteerinä toimii
säätiön sihteeri
Christina Muurinen

MATILDA IHAMUOTILAN MUISTOSÄÄTIÖN 1997 MYÖNTÄMÄT APURAHAT

Matilda Ihamuotilan jälkeläiset

Ihamuotila Antti	Hgin yliopisto, oik.tiede, loppututkinto	12 000.-
Kahila Elvina	Hlinnan amm.oppilaitos, kokin perustutkinto	5 000.-
Koskinen Topi	Treen yliopisto, sosiologia, 4. vuosi	12 000.-
Ihamuotila Anna	Hgin yliopisto, historia, Erasmus/Sokrates-stipendi, Poitiers, Ranska	12 000.-
Fabre Jussi	Turun amm.oppilaitos, tietotekniikka	6 000.-
Fabre Sini	Puolalan lukio, 1. vuosi	5 000.-
Verkasalo Sanni	Diakonia-ammattikorkeakoulu, 1. vuosi	8 000.-
Verkasalo Ronja	Hgin yliopisto, kotimainen kirjallisuus	12 000.-
Kahila Henri	Lammin lukio, 2. vuosi	5 000.-
Syrjänen Tommi	Hämeen ammattikorkeakoulu, tekniikasta insinööriksi, taloustekninen linja	12 000.-

Matilda Ihamuotilan sisarusten jälkeläiset

Isotalo Outi	Turun yliopisto, taloustiede, 1. vuosi	3 000.-
Isotalo Riikka	Turun yliopisto, uskontotiede, 1. vuosi	3 000.-
Isotalo Outi	Rauman opettajankoulutus, 4. vuosi	4 000.-
Koskinen Tuulikki	Tekn. korkeakoulu, taiteen ja arkkitehtuurin historia (myönnetty 4/97)	5 000.-
Kurkela Heikki	Turun kauppakorkeakoulu, laskentatoimi, 5. vuosi	2 000.-
Muurinen Heta-Mari	Turun yliopisto, yl. kirj.tiede, 4. vuosi	3 000.-
Muurinen Veli-Antti	Hlinnan opettajakorkeakoulu ja Turun kesäyliopisto, amm.koulun opettajaksi pätevytyminen	1 500.-
Toivonen Kai	Forssan aikuiskoulutuskeskus, Turku, euro- datanomi (myönnetty 4/97)	15 000.-
Virtanen Helena	Turun yliopisto, lääketiede, 6. vuosi	3 000.-
Saari Juha	Lapin yliopisto, oik.tiet.kand., 1. vuosi	6 000.-
Järvinen Maaria	Turun amm.oppilaitos, hotelli-ravintola- suurtalous, kokin perustutkinto	500.-
Kurkela Eero	Hgin tekn.oppilaitos, sähkötekniikka, 2. vuosi	4 000.-

Rahasto I: sairaus- ja vanhuusavustukset

Rajala Janne	Loimaan ammatti-instituutti, datanomi, 1. vuosi	5 000.-
--------------	---	---------

Kalevalanpäivänä Matilda Ihamuotilan rahastosta 435 000 markkaa

Suomen Kulttuurirahaston yhteydessä toimiva Matilda Ihamuotilan rahasto jakaa apurahoja joka toinen vuosi, ja summa on sukusäätiömme jakamaa huomattavasti korkeampi, koska Kulttuurirahasto ei yleishyödyllisenä säätiönä maksa veroja ja koska sillä on huippusijoittajat käyttössään. Rikhard Ihamuotilan säädekirjan apurahajakoperusteet ovat käytössä muilta osin, paitsi että suvun jäsenet eivät voi saada apurahaa Matilda Ihamuotilan rahastosta. Matti Ihamuotila ja Marja-Riitta Perttula ovat rahaston asiamiehinä toimiessaan yrittäneet ottaa huomioon suvun kiinnostuksen kohteet ja elämäntilanteen. Niinpä tänä vuonna apurahoja ovat saaneet kielitiede, kansatiede, historia, lääketiede, kasvitiede ja puunjalostus.

Dr. phil. Angela Bartens atlanttisten kreolikielten äännesymbolismia käsittelevään tutkimukseen 70 000, fil. maisteri Mari Kaartinen

luun ja verisuonten kalkkeutumista käsittelevään väitöskirjatyöhön 30 000, terveydenh. maisteri Liisa Kansanen väitöskirjatyöhön marjojen vaikutuksista syöpää aiheuttavien aineiden aineenvaihduntaan 30 000, tutkija Aleksis Konkka kalendaarisia riittejä käsittelevään väitöskirjatyöhön 35 000, metsänhoitaja Timo Kärki erikoispuurunkojen jalostusarvoa käsittelevään väitöskirjan loppuunsaattamiseen 80 000, tekn. tohtori Rami Lehtinen sepelvaltimotautien tietokoneavusteisen diagnosointimenetelmän kehittämiseen 50 000, fil. lis., valtiot. maisteri Pia Olsson Lotta Svärd -järjestön toimintaa käsittelevään väitöskirjatyöhön 50 000, lääket. lis. Sami Remes lasten astmaa ja allergisia sairauksia käsittelevään tutkimukseen 50 000, Tekniikan Historian Seura THS ry Suomen teknologian historiaa käsittelevään artikkelisarjan julkaisemiseen 40 000 markkaa.

Suvun jäsenet kirjailijoina

Mikko Ihamuotila, Ihminen muutosten keskellä

Vastaa muutoksen haasteisiin
- oletko sinäkin voittaja-ainesta?
Karisto 1998

Kansakoulunopettaja, agronomi, suggestoterapeutti SHY Mikko Ihamuotila on julkaissut ihmistuntemuskirjan, jonka ohjeitten avulla jokainen voi opetella hyödyntämään omia sisäisiä voimavarojaan, tulla oman elämänsä ohjaajaksi.

Mikko Ihamuotila on tehnyt vuosia terapiatyötä ja käsitellyt asiakkaitensa kanssa mm. erilaisia riippuvuusongelmia, pelkotiloja, koulukiusaamista, kuolemaa ja unettomuutta, muutamia mainitakseni.

Harjoitukset ovat nyt jokaisen lukijan käytettävissä. Teos on Suomessa urauurtava, ja sen tietopohja on kansainvälisesti tunnustettua tavaraa. Teksti on helppolukuista, ja kirjan lukemisen voi aloittaa mistä tahansa. Teorian ja käytännön tasot on merkitty koodein.

Paavali tiivistä ihmisen traagiikan näin: "En tee sitä hyvää, mitä tahtoisin, vaan sitä pahaa, mitä en tahdo." Vaikka henkemme olisi altis, on lihamme heikko, emmekä aina - jos koskaan - yllä parhaisiin suorituksiimme. Rentoutumisen, itsehypnoosin, mielikuvien ja leikkimielen avulla voimme parantaa elämämme laatua, sitä arkea, jota elämä suurimmaksi osaksi on.

Mikko Ihamuotilan kirjaa on saatavana 160 markan hintaan.

